

celebrare non permittitur, quia nec securo propter deformitatem, nec sine scandalo propter deformitatem membri hoc fieri potest; ut expresse cavetur cap. Presbyterum de Clerico aegrotante. Sic deformiter gibbosus; cap. Hinc etiam, vers. Gibbosus dist. 49. Claudus nequens sine pede ligneo, vel sine baculo incidere cap. Nullus Episcopus, de consecr. dist. 1. Oculo orbatus, seu cui oculis erutus est, absque notabili deformitate canonem legere nequeat, cap. Si Evangelica 13. dist. 55. & omnes notabiliter impediti aliquo usu membrorum, cit. cap. Si Evangelica, & tot. tit. de corpore vitiat. Si autem quis aliquem defectum corporalem habeat, qui nempe notabilem deformitatem contineat, ita ut scandalum in celebratione non causet, neque exercitium celebrationis impediatur, talis non est irregularis. Unde si re ipsa alicui erutus esset unus oculus, & alius v. g. vitreus ita artificiose esset impositus, ut vix adverti posset, docet Sylvius part. 1. verb. Irregularitas cas. 4. talem non fore irregularem, quia, quando in iure dicitur, quod, qui amissit oculum, sit irregularis, causa est, ut communiter explicant Doctores, quia in hoc est deformitas, ergo si nulla adsit deformitas, non sequitur inde irregularitas; sic La Croix lib. 7. num. 500. & cum aliis Layman lib. 1. tract. 5. part. 5. cap. 7. in cuius summario num. 2. sic præcise dicit: Unius oculi etiam sinistri privati sine notabili deformitate irregularem non efficit. Sic qui caret visiva virtute in oculo sinistro, sive canonis, & tanta pollet virtute in dextro, ut sine deformi faciei conversione possit legere canonem, non est irregularis, & ut commodius possit legere, potest missale tanto magis ad medium altaris atrahere, & sibi approximare: Barbosa de offic. & potest. Episcop. part. 2. allegat. 41. num. 31. Layman loc. cit. num. 2. Pirhing. lib. 1. decretal. tit. 20. n. 6. Diana part. 4. tract. 4. resolut. 73. Dicastill. dist. 7. num. 173. Navarr. in manual. cap. 27. num. 199. La Croix loc. cit. cum Molina, Avila, Sa, Suarez, Vasquez, Valentia, Henriquez, Sayr. ab ipso citatis, Bonacina, Pilluc. & alii à Barbosa, ubi supra adducti, & plurimis adductis, tenent novissime Pontas in suo dictionario tom. 2. verb. Irregularitas cas. 12.

Advertendum tamen est, quod si defectus corporis absque propria culpa superveniat post susceptos jam ordines, tum ordinatus non redditur ex toto irregularis, sed solum quoad illum actum Ordinis, quem ob talem corporis defectum, vel nullo modo, vel saltem non sine aliqua notabili deformitate exercere potest, ex c. 2. de Clerico aegrotante. Si autem talis corporis defectus jam reperitur in laico, antequam sit promotus, licet sit dumtaxat celebrationem impediens, ut defectus pollicis, seu indicis sacre Hostiæ fractionem impediens, non potest absque dispensatione promoveri ad Ordines, etiam minores, ex cap. Non confidat dist. 50.

Tertia ex defectu lenitatis, ratione cuius sunt irregulares omnes, qui directe concurrunt ad mortem, aut mutilationem, etiam justam, effectu secuto, ut Iudices sententiam mortis, vel mutilationis pronuntiantes, accusatores sine protestatione, testes ultroanei, & voluntarii Notarii, sententiam rescribentes, dicentes, subscribentes, legentes, assessores, consultores, advocati, & omnes ministri iustitiæ sententiam exequentes, ex cap. Aliquantos dist. 51. & c. Si quis viduum dist. 50. Licet omnes supradicti nullum committant delictum, cum tamen non perfecte imitentur lenitatem, & mansuetudinem Christi, qui noluit pronuntiare dignam morte mulierem in adulterio deprehensam, & pro perfidis iudeis Patrem oravit, ideo merito ab ecclesia inhabiles declarantur, ut in altari immaculatam, & inuentam Hostiam Deo offerant, & Christi mansuetissimi personam representent, eo vel maxime, quod etiam in lege veteri noluit Deus sibi edificari templum à Rege Davide, eo quod multum sanguinem fudisset, non obstante, quod illi factum fuerit in bello iusto, & David fuerit sanctissimus: Multum sanguinem effudit, & plurima bella bellasti, non poteris edificare domum nomini meo, 1. Paralipomenon 22. 8. sed voluit sibi edificari illud à Salomone viro quietissimo & man-

suettissimo: Filius, qui nascetur tibi, erit vir quietissimus. . . ipse edificabit domum nomini meo, ibi n. 9. & 19.

Quarta, ex defectu natalium ratione cuius irregulares sunt omnes illegitimi, ut filii naturales, id est, nati ex soluto, & concubina, manzeri, id est, nati ex meretrice, nothi, id est, nati ex conjugato, & soluta, & spurii, id est, nati ex copula à jure civili damnata, ut ex incestu, stupro, rapto, & sacrilegio; cap. Per venerabilem, qui filii sint legitimi, capit. 1. & final. de filiis Presbyterorum, cap. Innotuit, de election. & ex Concil. Trident. sess. 22. de reform. cap. 20. & sess. 23. cap. 5. Illegitimi tamen, qui per subsequens matrimonium legitimitatem, non sunt irregulares; argum. cap. Conquestus, & c. Tanta, qui filii sint legitimi, quia subsequens matrimonium fictione juris retrotrahitur ad tempus conceptionis; leg. Divi Constantini 3. leg. Cum quis 10. leg. Nuper 11. cod. de naturalibus liberis. Si quis etiam non sit irregularem naturam religionem intrantes, tunc enim illegitimi possunt ad sacros Ordines promoveri, licet non possint ad prelaturas, ut expresse habetur cap. 1. de filiis Presbyterorum, his verbis. Filii Presbyterorum, ut ceteri ex fornicatione nati, ad sacros Ordines non promoventur, nisi aut Monachi fiant, vel in Congregatione canonica regulariter viventes, Prælationem vero nullatenus habeant. Filii expositi reputantur pro illegitimis, in iure enim reputantur illegitimi, qui nequeunt parentes suos ostendere, per textum in cap. 1. de infantibus expositis.

* Illegitimi sunt irregulares ex defectu, adeoque Ordinum & beneficiorum incapaces, tamen pro minoribus Ordinibus & beneficiis non habentibus annexam animarum curam, potest Episcopus cum illis dispensare; non nisi vero Romanus Pontifex in aliis omnibus, ut ex cap. Is qui, de filiis Presbyterorum, in 6. De Synodo Diocesis. lib. 13. cap. 24. §. 11. nov. edit. Hinc ad rem notanda sequentia.

Filii illegitimi Clericorum consequi non possunt beneficia, & pensiones in ecclesiis, in quibus parentes eorum obtinuerant aliquod beneficium, licet dissimile, neque in eisdem ecclesiis ministrare, neque tandem pensionem ullam habere super fructibus beneficiorum, quæ ab eorum parentibus potiti sunt; ex Tridentino sess. 25. cap. 15. de reform. Sicut & nullæ sunt reciproce resignationes à parentibus Clericis in favorem filiorum suorum factæ, ita ut ipsi filii minime suffragantur. De Synodo Ec. ibid. §. 13. Quin nec filius illegitimus Parochi jam defuncti munus confessarii obire potest in ea ecclesia, quam pater Parochus obtinuit, ut ex verbis Congregationis vetantis, ne filii in ea ecclesia quoquo modo ministrent; & ex responso Sac. Congregationis habetur ibid. §. 14.

Vicissim autem si pater in aliqua ecclesia munus gessit Cappellani ad nutum amovibilis, potest ejus filius illegitimus idem munus ibidem obire; non enim hoc est beneficium, seu pensio, ut ex responsione Sac. Cong. 16.

Si vero pater dignitatem in ecclesia aliqua obtinuit, filius titulo missæ semper in eadem celebrare non potest fieri particeps emolumentorum, quæ Sacerdotes post certum servitium tempore obtinere ibi consueverant, ut ex respons. Sac. Congregationis. ibid. *

Quinta, ex defectu Sacramenti S. Matrimonii; matrimonium enim consummatum significat conjunctionem Christi cum ecclesia per carnis assumptionem, juxta illud Apostoli ad Ephes. cap. 5. Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, & in ecclesia: hæc autem significatio deficit in bigamis, id est, in his, qui contrahunt, & consummant matrimonium cum pluribus uxoriis, aut cum una vidua, vel corrupta, quia non fit conjunctio unius cum una, eaque virgine, sicut Filius Dei copulavit sibi unicam, & immaculatam Sponsam Ecclesiam ab alio non assumptam, ideoque irregularitatem incurrunt omnes bigami; cap. Ut bigami, cap. Super eo, de bigamis; sive sint bigami bigamie veræ, id est, qui contrahunt, & consummant matrimonium cum pluribus uxoriis; cap. Debitum, de bigamis non ordinandis, & cap. ult. dist. 34. sive sint bigami bigamie interpretativæ, id est, qui contrahunt, & consummant cum vidua, vel cum corrup-

ta ab alio; isti enim censentur quadam juris interpretatione habuisse duas uxores, licet vere illas non habuerint; cap. Marium dist. 33. cap. Si ejus, & cap. Si laici dist. 34. sive sint bigami bigamie similitudinariæ, id est, qui post votum solemne castitatis emissum in religione approbata, vel post receptionem sacrorum Ordinum, matrimonium quamvis invalidum contrahunt, & consummant: ibi enim sunt aliquo modo similes contrahentibus duplex matrimonium, quatenus post matrimonium spirituale cum Christo contractum, ab eo recedentes attemptant matrimonium carnale contrahere, & consummare, adeoque bigamiam similitudinariam dicuntur incurrere; cap. Nuper à nobis 3. cap. Quotquot, cap. Monacho 27. q. 1. & cap. ultim. de bigamis non ordinandis.

Hanc autem irregularitatem non incurrit, qui prius cum pluribus fornicatus est, & postea virginem ducit, quia hic non intervenit defectus Sacramenti, cum nullo cum illis liberis precesserit matrimonium significans conjunctionem Christi cum Ecclesia: cap. Quia circa, de bigamis non ordinandis. Nec eam incurrit, qui contrahit cum vidua in articulo mortis constituta ad ejus honorem tuendum, cum qua etiam rem habuerat, si matrimonio non consummato, vidua decesserit, ut declaravit Sac. Congreg. Concilii in una Bergen. bigamie remissa à Penitentia 17. Julii 1688. Nec qui contrahit cum vidua à primo viro non cognita: eadem Sacra Congreg. Concilii in Senogallien. bigamia 10. Decembris 1661. Nec qui ducit feminam prius à se solo corruptam, quia talis non divisit carnem suam in plures, sed adhuc est unicus unice sponsus, sicque non patitur defectum Sacramenti; Gloss. in c. Sane 1. de Clerico conjug. & in c. Debitum de bigamis, vers. Cognita. S. Thoma in 4. dist. 27. q. 1. art. 1. Abbas de bigamis part. 2. & communiter alii plurimi cum Barbosa part. 2. de officio & potest. Episcop. allegat. 49. n. 7.

Sexta ex defectu libertatis, ratione cuius irregulares sunt servi proprie dicti, seu mancipia; cap. Nullus 1. cap. Nulli 2. de servorum ordinatione 6. dist. 54. & cap. Consuluit de servis non ordinandis. Servi adscriptitii, atque ordinari isti, qui certæ glebæ, seu prædio colendo sunt perpetuo obligati, atque ideo sine consensu dominorum ordinari non possunt; cap. Generalis, & cap. Admittuntur dist. 54. Famuli autem illi, qui pro annua mercede dominis suis inserviunt, in sensu juris non sunt irregulares, cum non censeantur proprie servi, sed potius habeantur obligati ad ratiociniam; sunt etiam irregulares obligati ad ratiociniam ut qui generalem aliquam rerum secularium administrationem habent, vel habuerunt, & exinde principalibus suis ad reddendas rationes sunt obstricti, ut sunt procuratores, rectores, tutores, syndici, officiales, fiscales, curiales publici, & hujusmodi, isti enim ordinari non possunt, nisi deposito onere, seu relicto officio, atque reddita ratione; cap. Curiales dist. 53. cap. unico de obligatis ad ratiociniam, ubi expresse prohibicionis ratio adducitur his verbis: Si enim ante libertatem negotiorum, vel officiorum fuerint ordinati, ecclesia infamabitur.

Quia tamen Clerici possunt esse tutores, & curatores suorum agnatorum, ex cap. Pervenit dist. 86. & etiam administratores rerum ecclesiarum, pupillorum, viduarum, aliarumque miserabilium personarum, quæ potissimum indigent ecclesiastico adjutorio ex cit. cap. Pervenit, & cap. 1. cas. 21. quest. 3. ideo etiam talia munia, & officia gerentes, & in his adhuc perseverantes, possunt ad Ordines promoveri, ut notat Glossa magna in c. unico de obligatis ad ratiociniam.

Septima, ex defectu legitime ætatis, ratione cuius irregulares sunt omnes, qui nondum habent legitimam ætatem ad susceptionem Ordinum requisitam, quæ ætas pro receptione cuiusque Ordinis est novissime, & clare statuta à Concilio Trident. sess. 23. de reform. cap. 11. & 12. Et hæc irregularitas durat solum, quamdiu durat talis defectus legitime ætatis, completa autem requisita ætate, absque alia dispensatione cessat; arg. c. ultimo de temporibus ordin.

FERRAR. BIBLIOTHEC. TOM. V.

Ostensa, ex defectu bonæ famæ, seu ex infamia, & hæc irregularitas duplici modo contrahitur, scilicet ex infamia cum propria culpa, & ex infamia sine culpa. Irregularitas, quæ contrahitur ex infamia cum propria culpa, est illa, quæ oritur ex delicto enormi, & notatorio; cap. Infames 6. quest. 1. & de ista satis fuit dictum de irregularitatibus ex delicto num. 6. Irregularitas ex infamia sine culpa, de qua est sermo in præsentibus, est quæ contrahitur ex exercitio artium, vel Officiorum ex jure infamium, vel alio modo sine culpa, ut sunt histriones, mimi, comedi, filii publicæ meretricis, quamvis conjugatæ, ut omnes in scena sedentes, per textum in l. 1. §. 2. §. ultim. ff. de his, qui notantur infamia. Aleatores publici, & pro ludo mutantes, per textum in cap. Inter dilectos, de excessibus Prælat. Aurigæ, gladiatores, cursores, circharodi, lictæ, saltatores, caupones per ea, quæ tradit Clemens I. in institutionibus, macellarii, satellites, cloacas emundantes, pelles expurgantes, ut habetur in Clementin. cap. de vita, & honestate Clericor. & ibi Glossa omnes istas artes expresse enumerans. Quamvis autem ignominiosas, & viles has artes exercentes reputentur, ideoque reddantur irregulares, non tamen sunt infames, & irregulares eorum filii, ut habetur ex Anthero Papa in epistola ad Episcopos Baticos præcisus his verbis: In Episcoporum negotio præcipuum non agnoscit, apostolicus ordo hoc probat, & tot Pontificum, & Episcoporum numerus, qui vultibus parentibus nati dignissime sacerdotio functi sunt.

Ad uberiorem supradictorum notitiam adduntur hic varii speciales casus à Sacris Congregationibus resoluti.

Occidens aliquem ad necessariam sui defensionem cum moderamine inculpate tutelæ non fit irregularis, Clement. unic. Si furiosus, de homicidio. Sacra Congreg. Concilii in Aquilana 23. Februar. 1715. apud Ursayam tom. 1. part. 2. dist. 6. num. 20. & sæpius alibi, ut refert Pignatell. tom. 7. consultiat. 20. n. 3. & seq. consultiat. 80. per tot. Si autem tali occidens excesserit moderamen inculpate tutelæ, Monacell. tom. 4. suppli. ad 3. tom. num. 25. cum pluribus ibi allegatis, Passerin. de elect. cap. 27. num. 20. Ursaya tom. 3. part. 2. dist. 7. num. 12. & 13. & alii dicunt, quod evadit quidem irregularis, sed dispensari potest ab Episcopo, & non indiget dispensatione Papæ. Et in tali casu declarare, an occidens, seu mutilans sic defendendo vitam propriam indiget dispensatione, potest Episcopus, ut sæpius declaravit Sacra Congregat. Episcop. præsertim in Lucerna 1580. in Sebeniceni 1587. et in Januarii 23. Maji 1589. apud Pignatell. tom. 7. consultiat. 80. At consultus videtur perenda in tali casu dispensatio à Sacra Congreg. Concilii, quam de facili solet concedere, ut concessit in Tridentina irregularitatis 11. Decemb. 1694. in Nuscana irregularitatis 12. April. 1710. & sæpius alibi. Non sic autem de facili solet dispensationem concedere quando quis voluntarie alium in rixa occidit, ut ipsam denegavit in Panormitana irregularitatis 26. Aprilis 1698. in Velterna irregularitatis 28. Junii 1704. & sæpe alibi.

Condemnatus ad tirrem, licet non remigaverit, quando delictum propter quod damnatus fuit, infamiam irrogat, remanet irregularis: Sacra Congreg. Episcop. in Mantuana 20. Decemb. 1619. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. form. 3. num. 39. & Sacra Congreg. Concilii in Panormitana 8. Aug. 1715. apud eund. Monacell. tom. 4. suppli. ad 3. tom. num. 140. & apud Ursayam tom. 2. part. 2. dist. 22. num. 30. et insit. crim. lib. 4. tit. 5. num. 150. ubi citat inde decretum in Panormitana, sed sub dat. 4. Februar. 1702. & in Romana, seu Lavellen. 6. Julii apud Ursayam in Miscellanea lit. T num. 45. An autem etiam remaneat irregularis, quando delictum, ob quod damnatus fuit, infamiam de jure non irrogat, & ipse non remigavit; Ursaya loc. cit. num. 150. cum Raynaldo, & Monacell. ibi allegatis, videtur inclinare ad negativam opinionem, in quam dicit videri inclinasse etiam Sacra Congreg. Concilii in Coment. 4. Martii 1671. At vero Monacell. cit. tom. 4. num. 140. ubi sub dat. 14.

Et

Mar-

Martii refert per extensum d. decretum in Comenti de quodam Presbytero Josepho Cattaneo Comen. Dicoesis, qui ad tririmes damnatus, & transmissus ob armorum delationem, absque eo quod remigasset, inde egressus supplicavit pro absolutione &c. Sac. Congr. Concil. audita relatione Episcopi, die 14. Martii 1671. censuit, si Sanctitatis suae placuerit, posse per literas apostolicas in forma brevis eidem Episcopo committi, ut constituto de expositis, & praesertim quod non remigaverit, oratorem pro suo arbitrio, & conscientia absolvat, & ad executionem suorum Ordinum rehabilitet, & restituat; lib. 27. deor. fol. 54. dicit, quod ex hoc decreto videtur, quod Sac. Congreg. judicaverit requiri Papae dispensationem. Et de facto cum Sacerdos Petrus Cardonus Panormitanus ad tririmes damnatus, & transmissus tanquam unus indicatus de crimine fabricationis falsae monetae, & postea absque eo quod remigasset, liberatus cum sola poena exilii supplicasset pro absolutione; Sac. Congr. Concil. in Panormitana die 8. Aug. 1605. gratiam denegavit, rescribendo *leHum* apud Monacell. cit. tom. 4. num. 140. quam denegatam gratiam refert ipse etiam Ursaya loc. cit. Unde in similibus casibus semper recurrendum est ad Sanctam Apostolicam Sedem.

* Quando exilii poena inducat irregularitatem, & quando non, vide apud thesaurum de penis ecclesiasticis part. 1. c. 33. §. Talis autem. Illustrissimus, & Reverendissimus Maraviglia in leg. 176. Prudentia Episcopalis ad hoc dignoscendum hanc tradit regulam: Quando exilii poena imposita est propter delictum, cui a jure annexa sit infamia, certum est inducere irregularitatem juxta cap. Inter dilectos, de excessibus Praelator. & cap. Accedens, de accusat. & cap. Accusatus, de simonia; quando vero delicto, quod exilio punitur, a jure non est annexa infamia, certum est nullam inducere irregularitatem, nisi aliud obstet: sic enim declaravit ipsa Sac. Congr. in una Maceraten. 4. Sept. 1602. Non enim quodcumque crimen causat infamiam, sed debet esse illius, quae specialiter recensetur in jure, & talia sunt ex communi estimatione; quia dato etiam quod crimen esset vere illius, quae generant infamiam, cum tamen possit non esse notorium in loco, ubi exul degit, ibi non poterit infamiam causare, & sic Sacerdos exul ibi non erit censendus irregularis; sola enim infamia juris annexa delicto, & per sententiam condemnatoriam expressa ad summum illa est, quae inducit irregularitatem, non infamia facti: Ita communitur Doctores apud Covarrubiam in Clement. si furiosus, Garzia in Sum. Apost. decis. verb. Irregularitas de irregul. & Suarez disp. 43. de censur.*

17 Si vero damnatus ad tririmes actu remigaverit, tunc indistincte, sive delictum irroget infamiam, sive non, talis efficitur irregularis, & solus Papa dispensat juxta decretum Sacrae Congreg. S. Officii emanatum anno 1645. tempore Urban. VIII. quo statutum quod Presbyteri tam seculares, quam regulares damnati ad tririmes, si actu remiges fuerint, non habilitentur ad exercitium Ordinum, quod per extensum refert Nicolaus Lucubrat. Canon. l. 5. tit. 11. §. 13. & sequitur Monacell. tom. 1. tit. 4. form. 6. num. 7. & tom. 3. form. unic. num. 13. cum aliis ibi allegatis.

18 Qui dat operam rei licitae, & omnem adhibet diligentiam, ne sequatur homicidium, si deinde casu fortuito sequatur, non incurrit irregularitatem: Sac. Congr. Concil. 1. Octobris 1588. & desumitur, ex cap. Dilectus 13. cap. Literis 15. & cap. Quidam 25. de homicidio; Barbosa in Sum. Apost. decis. verb. Irregularitas num. 1. cum aliis ibi citatis, Pascucci de irregularitate caus. 6. ubi insuper addit, quod declaratum fuit, Concilium Trid. sess. 14. cap. 7. de reform. loqui de eo, qui fuisset in aliqua culpa, & indigeret dispensatione, ut in Hispalen. eodem anno 1508. in Averniana 13. Novemb. 1727. in Praenestina 7. Septemb. 1630. Ob homicidium autem casuale commissum a Parocho, rescripsit eadem Sac. Congr. Concil. Pro gratia, dummodo non celebret in loco commisi delicti, & per viginti millia circuncirca: sic in Aquil-

lana 1. Aprilis 1713. & die 12. Maji 1714. in eadem rescripsit, pro gratia, ut possit celebrare in loco commisi delicti. Ita apud Ursayam tom. 1. part. 2. discept. 6. ubi varias alias refert consimiles resolutiones. Et ob offensionem, & percussorem factam mediante instrumento non apto ad occidentum: eadem Sac. Congr. Concil. in Nucana 12. April. 1710. rescripsit: pro gratia peractis exercitiis spiritualibus per mensem apud Ursayam tom. 1. part. 2. discept. 5.

Irregularitas incurritur ab eo, qui leviter percussit lethaleriter vulneratum, ita ut ex diis levibus percussioibus accelerata fuerit mors vulnerati; Sac. Congr. Concil. in Capuaqu. 24. Martii 1725. ubi denegavit etiam gratiam dispensationis. Ursaya in Miscelaneo primo sacro, & profano litera 1 sub num. 200. Et irregularem fieri, qui projicit cultrum contra aliquem, etiam sine animo offendendi, sequuta offensione, tenet Pignatell. tom. 10. consult. 110. num. 14. Ursaya loc. cit. n. 204. & alii passim.

Clericus habita licentia ab Ordinario querelanti malefactores in foro laicali citra poenam sanguinis, si querelam, & indicia, ac probationes subministrat ad probandum delictum, incurrit irregularitatem, secuta mutilatione querelati delinquentis. Sic declaravit Sac. Congregat. Conc. die 4. Febr. 1651. apud Pignatell. tom. 10. consult. 377. Item irregularitatem incurrit Clericus pro delicto in persona conjunctam commisso habens licentiam ab Ordinario querelandi, si non querelat, sed tantummodo prosequatur accusationem, & subministrat indicia in foro laicali insistendo pro punitione, secuta mutilatione eadem Sac. Congr. Conc. die 4. Febr. 1651. apud Pignatell. loc. cit. consult. 378. Non incurret tamen irregularitatem Clericus, si querelaret tantummodo malefactorem cum expressa protestatione; quod ad vindictam, seu poenam sanguinis nullomodo intendit, juxta dicta supra num. 11. §. Quomodo per textum, in cap. Praelatis 2. de homicidio in 6. ibi allatum.

Irregularis non est pharmacopola rite, & fideliter suam exercens professionem; Sac. Congr. Concil. in S. Marci 5. Junii 1688. tom. 8. deor. fol. 163. apud Ursayam in Miscelaneo 1. lit. 1. num. 202. & Pignatell. tom. 8. consult. 146. Incurreret tamen irregularitatem, sicuti etiam chirurgus, & medicus, si ex eorum imperitia, & negligentia, seu culpa infirmus moreretur, seu mutilaretur, ut tradunt Panimol. decis. 86. adnot. 6. num. 37. Corrad. in praxi dispens. lib. 5. cap. 3. num. 1. & seq. Antonell. de iuribus Cleric. lib. 1. cap. 56. n. 33. Ursaya Institut. criminal. lib. 1. tit. 10. §. 3. num. 97. Pignatell. loc. cit. & alii passim. Quoad medicos autem, ut testatur Panimol. cit. decis. 99. adnot. 5. n. 37. praxis Romanae Curiae est, ut eos non admitat ad Ordines, absque dispensatione apostolica, ut pariter esset dicendum de chirurgis. Vide verb. Medicus n. 20. ubi varia ad rem.

Sacerdos celebrans pluries eadem die, incurrit irregularitatem. Sac. Congr. Concil. in Senensi 16. Novemb. 1686. apud Pignatell. l. 7. consult. 43. & in Placentina 11. Jan. 1711. apud Ursayam instit. crim. l. 1. tit. 10. §. 2. num. 57.

Irregularitas non incurritur a Clerico exercente criminale aliquod officium seu iudicaturas, si saevus se non immiscet, & in causis sanguinis iudicium non profert, ut re mature pensata recedendo a resolutis die 3. Martii 1703. respondit Sac. Congr. Concil. in S. Severini irregularitatis 1. Junii ejusd. anni 1703. lib. 58. deor. fol. 413. apud Ursayam instit. crim. lib. 4. tit. 7. num. 50.

Neque irregularitatem incurritur personae ecclesiasticae absque ulla Pontificis dispensatione interveniente tanquam Principis Consiliarii in conditione legum imponentium poenam mortis, vel ipsimet eadem leges condentes, ubi temporalem habent jurisdictionem; quia conditores legum, illorumque Consiliarii per legum conditionem, & promulgationem non intendunt homines occidere, sed ponantur timore a malis, & delictis illos arcere. Sacra Rota part. 9. recent. decis. 172. num. 10. & seq. Ursaya loc. cit. num. 48. cum aliis ibi citatis. Non pos-

possunt tamen Praelati ecclesiastici (quibus ex Summi Pontificis dispensatione permissum est in certis casibus sententiam sanguinis proferre, executioni sententiae se immiscere, consilium, vel praesentiam praestare eidem executioni absque irregularitatis incursum; cap. Et literis 10. de excessibus Praelat. Ursaya loc. cit. num. 42. cum aliis ibi allegatis.

33 Irregularitas non incurritur ab Episcopo permittendo exhumationem cadaveris, ut fiat ritum, & repertum. Talis autem cognitio fieri debet extra ecclesiam, & locum immunem, aliter a Ministris laicis incurritur excommunicatio, ut declaravit Sac. Congr. Immunit. in Maceraten. 8. Augusti 1645. in Crem. 1. April. 1702. apud Ursayam. inst. crim. l. 1. tit. 4. n. 16. Monacell. tom. 1. tit. 6. form. 6. num. 6.

34 Irregularis non est descendens per rectam lineam a Mahometanis. Sac. Congr. Concil. in Hispalen. 7. Maji 1701. apud Ursayam 1. 2. part. 2. discept. 22. a n. 25.

35 Irregularis non fit violans censuras nullas; S. C. C. in Hispalen. 19. Julii 1704. & in Caerentana 11. Sept. 1717. apud Ursayam in Miscel. sac. & prof. lit. 1. num. 199.

36 Irregularis non est ministrans in Ordine suscepto, postquam appellavit a sententia excommunicationis contra ipsum lata. Sac. Congr. Concil. in dubio irreg. 15. Septemb. 1652. l. 12. deor. 329. apud Ursayam loc. cit. n. 203.

37 Irregularis non est laesus in calcaneo, & licet claudus ambulans sine baculo. Sac. Congr. Concil. in Meranen. 27. April. 1686. l. 3. deor. fol. 126. apud Ursayam loc. cit. num. 201.

38 Irregularis est Clericus confessus, & condemnatus de crimine adulterii. Sac. Congr. Concil. in dubio irregularitatis 5. Maji 1657. l. 20. deor. fol. 243. apud Ursayam loc. cit. num. 200.

39 Irregularis esse etiam Clericum convictum, & condemnatum de crimine stupri sustinent Thesaurus, Majolus, & Amenus apud Monacell. tom. 4. suppl. ad tom. 1. num. 161. qui tamen ibidem cum Garzia, Bonac. Nicol. & alii sustinet contrarium.

40 Irregularitas non incurritur per scriptionem processuum causarum, seu querelarum criminalium, neque per exercitium officii gubernatoris absque prolotione sententiae sanguinis, seu capitalis. Sac. Congr. Concil. in Sutrina irregularitatis 28. Maji 1695. & in Sardi Severini 1. Jan. 1703. apud Monacell. tom. 4. suppl. ad 2. tom. num. 70.

41 Irregularitas non incurritur per solam adscriptionem militie seculari sine actibus hostilibus. Sac. Congr. Concil. in Null. 10. Martii 1674. & in Leodien. 30. Septemb. 1684. apud Monacell. tom. 4. suppl. ad 2. tom. n. 71.

42 Clericus autem, qui militiae nomen dedit, & armatus in bello servivit, stipendium accepit, ac expeditionibus militariis se associavit, fit irregularis, & indiget dispensatione ab irregularitate incurta, licet moraliter certus sit, neminem mutilasse, lesisse, aut occidisse. Sac. Congr. Concil. in Ippren. 13. Jan. 1703. Et ipso jure amittit beneficium etiam sit juris patronatus. Sac. Congr. Concil. in Firmiana 17. Jan. 1618. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. form. 4. num. 33. & consimiliter Card. Petra tom. 2. comment. ad const. unic. Gregor. VIII. num. 57. in fin. ubi refert, quod in Sacra Congr. Concil. in una Salsburgensi irregularitatis, exhibitio supplicii libello remisso a Sac. Penitentiaria ejusdem Sacerdotis, qui se vendidit Hollandis pro servitio maritimo egestat pressus, & proinde arma sumpsit, & in India militiam egit, fuerunt proposita dubia: an orator incurrit irregularitatem, & an cum eo sit dispensandum? Respondit 14. Maji 1689. esse dispensandum, quia dictus Sacerdos misit se bello injusto, arma & sava traclando. Hac ille.

43 Mandans aliquem baculo verberari eo expresso ne occidatur, si mandatarius fines mandati excedens percusserit, & occiderit, non dicitur irregularis ex homicidio voluntario, adeo ut sit indispensabilis juxta cap. 7. sess. 14. quia est solum voluntarium in causa, & non

voluntarium directe, & in se, & potest proinde a Sede Apostolica dispensari; Sac. Congregat. Concil. 2. Novemb. 1581. lib. 12. deor. pag. 59. & 7. Septemb. 1604. lib. 7. deor. pag. 567. & 589. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. form. 3. num. 34. in fine. Et quod is incurrit irregularitatem, habetur expresse in cap. 1. qui 3. de homicid. in 6. Quamvis Barbosa in summa dec. Apostol. verb. irregul. num. 2. citans decretum Sac. Congr. Concil. sub die 2. Sept. 1604. dicat ipsum irregularitatem non incurere.

Irregularis evadit, qui voluntarie se castrari facit, & culpa sua se ipsum mutilat. Sac. Congr. Episcop. in Milleviana 15. Januar. 1594. apud Monacell. 1. 2. tit. 3. form. 3. num. 31. & tom. 4. suppl. ad 2. tom. num. 429. Et dispensatio hujus irregularitatis petenda est a Sac. Congr. quae maxima facilitate illam concedit, ut accidit in Brina 13. Maji 1702.

Qui abscondit digitum pollicem, debet perere dispensationem ad cautelam, quia dubium est, an per talem mutilationem irregularitas incurritur, ut bis respondit Sac. Congr. Concil. nempe 12. Julii 1687. & 13. Januar. 1688. apud Monacell. tom. 4. suppl. ad 3. tom. num. 12.

Clericus qui levi epilepsia semel affectus fuit, & 46 deinde per plures annos amplius dicti morbi signa non dedit, non est irregularis, & promoveri potest. Sac. Congr. Concil. in Tudertina 9. Jul. 1704. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. formul. 3. num. 36.

Clericus energumenus est irregularis, & licet fuerit liberatus, non potest promoveri sine dispensatione apostolica. Sac. Congr. Concil. 12. Februar. 1689. apud Monacell. tom. 2. tit. 13. form. 3. num. 33. & in Mediol. 2. Decemb. 1724. ad l. dubi. apud Thesaurum resolutionum Congr. Concil. d. anni 1724. Si autem antequam a daemone obsideretur, erat promotus ad Ordines, potest Episcopus illorum exercitum permittere sub arbitrio, ut dictum est supra num. 12. de irregularitatibus ex defectu, per textum in cap. Communitur 3. distincti. 33. ibi allatum.

Suspensus a suo Ordinario extrajudicialiter sine scriptione, si celebrat, non fit irregularis. Sac. Congr. Concil. in Verellen. 18. Augusti 1703. Secus autem, si fuerit suspensus juridice, Monacell. tom. 4. suppl. ad 3. tom. num. 6.

Irregularitas incurritur a Clericis ordinatis scienter cum facto patrimonio, vel beneficio, & ordines sic receptos exercentibus: Sac. Congr. Episcop. in Verul. 6. Junii 1611. in Adien. 1. Octob. 1602. & Sac. Congr. Concil. 2. Novemb. 1610. apud Pignatell. l. 5. const. 77. n. 16. Vide verb. Ordo art. 2. n. 55.

Clerici sive seculares, sive regulares recurrentes in suis causis ad Judices, & Principes seculares, si ex eorum recursu sequatur impedimentum jurisdictionis ecclesiasticae, ex quo isti incurant excommunicationem, si post talem recursum exerceant ordinem solemniter, vel missam celebrent, evadunt irregulares, prout de regularibus respondit Sac. Congr. Immunit. in Ulisipon. 6. Novemb. 1688. lib. 1. deor. Martell. p. 372. & de Clerico seculari in Alatrina 29. April. 1704. l. 3. deor. Vallem. p. 576. apud Monacell. tom. 3. tit. 3. form. unic. cap. 15.

Irregularis non est filius homicidae Presbyteri, unde potest promoveri ad Ordines sine dispensatione S. C. C. 2. Aug. 1687. apud Monacell. tom. 2. tit. 23. form. 3. num. 34.

Irregularis non est, qui armatus cum consanguineis accurrit ad domum consanguineae, ut compelleret fornicarium, si fornicarius se fenestra se projiciens moriatur. S. C. in Pamplionen. 29. Septemb. 1600. apud Monacell. loc. cit. num. 34.

Nec irregularis est, qui accedens ad domum mulieris conjugatae fornicandi causa, si supervenientibus viro, & consanguineis, mulier occidatur. Sac. Congr. Concil. in Potentina 18. Martii 1684. Monacell. cit. num. 34.

Irregularis non sit Judex, qui protulit sententiam mortis, vel mutilationis, nisi fuerit exequuta: unde non

indiget dispensatione. Sac. Cong. Conc. in *Cesenanen-*
sen. 1615. apud Monac. l. c. 35.
 57 Item irregularis non est Notarius, qui compilavit
 processus criminales, & plures fuerunt condemnati in
 poenam mortis, at sententiae non fuerunt exequutae. Sac.
 Congr. Conc. in *Spolejana* 14. Decemb. 1630. apud Mo-
 nacell. l. c. 35.
 58 Quendam, qui per quatuor annos exercuit Praeto-
 riam, & sententiam sanguinis protulit, sed non constabat
 resultasse praedictam poenam, & dispensati ab irre-
 gularitate patebat. Sac. Cong. Conc. die 28. Martii 1676.
 respondit, *dispensandum esse ad cautelam.*
 59 Irregularitatem non incurrit Clericus, qui Judici se-
 culari petenti librum baptizatorum exhibuit ad effectum
 recognoscendi aetatem rei inquisiti de delicto, quod mortem
 mereret, & subiri crederetur. Sac. Cong. Conc. in
Licien. 10. Dec. 1661. apud Monacell. l. c. n. 36.
 60 Irregularis est, qui inquisitus de homicidio susti-
 nuturam, indicia diluit, & fuit absolutus, quia si
 de delicto remanet fama, non debet promoveri, cum re-
 maneat infamia facti: Sac. Cong. Conc. in *Novarien.* 1.
Qob. 1661. apud Monacell. loc. cit. n. 27. & apud Pignatell.
 tom. 2. cons. 19.
 61 Si autem de homicidio inculpatus tamquam non re-
 pertus culpabilis fuisset absolutus, non esset irregularis:
 eadem Sac. Congreg. Concil. 8. Julii 1684. apud
 Monac. cit. num. 37.
 62 Irregulares non sunt filii, & nepotes haereticorum,
 quorum patres, & patruos constat emendatos esse: Sa-
 cra Congreg. Concil. 26. Septemb. 1591. apud Monac.
 cit. num. 37.
 63 Et irregularem non esse eum, qui natus est a pa-
 rentibus haereticis, si parentes fidem catholicam ample-
 xerint, rescriptis ead. Sac. Congreg. Concil. in *Roma-*
na 21. Maii 1718. ad 2. dub. apud Thesaurum *resolutio-*
num Sac. Congreg. Concil. in *decr. d. anni.*
 64 Nec irregularem esse eum, qui in infantia aetate
 baptismum receperit ab haereticis, respondit ead. Sa-
 cra Congreg. in *d. Rom.* ad 1. dub. apud dictum The-
 saurum *ib.*
 65 Irregularitatem contraxit, qui contra fures clamavit,
 & isti capti fuerunt capite damnati: Sac. Cong. Conc.
 in *Casalen.* irregularitatis 24. Sep. 1718. apud cit. The-
 saurum in *decretis dicti anni.*
 66 Irregularis est, qui causam dedit rixae, ex qua secu-
 tum fuit homicidium: Sac. Cong. Conc. in *Caputa-*
quen. 24. Martii 1725. ad 2. dub. apud cit. Thesaurum
 in *decretis dicti anni.*
 67 Irregularitatis, qua laborat Sacerdos non valens sac-
 cram hostiam, & sanguinem sumere, nisi auxilio ma-
 nus sinistræ, dispensatio remissa fuit arbitrio Episcopi:
 S. C. C. in *Consuetina* 13. Julii 1725. apud cit. Thesau-
 rum in *decretis dicti anni.*
 68 Non est irregularis, qui percussit gladio, vel virga
 aliquem in oculo, cujus virtutem debilitavit, adeo ut
 lucis radios obscure percipiat: Sac. Congr. Concil. in
Feretrana 4. Maji 1705. apud Monacell. tom. 4. suppl.
 ad 3. tom. num. 11.
 69 Neophyti, nempe qui ex lege judaica, mahumetica,
 vel ethnica nuper conversi, quavis tamquam ir-
 regulares non sint promovendi ad Ordines ex dictis
 supra sub num. 12. vers. Ex defectu animæ: Tamen si
 baptizati fuissent ab infantia, vel post tractatum nota-
 bile tempus a die suscepti baptismi, iudicio, & arbitrio
 Episcopi reperiantur in rebus fidei bene instructi, &
 stabiles, cum tunc non dicantur proprie neophyti,
 cessat irregularitas: cap. Eam te 7. de *rescriptis*, Peni-
 mol. *decris.* 89. adnot. 1. num. 4. cum aliis ibi allegatis,
 ubi recte ex Bonac. Corrad. & Sayro subdit, quod veri
 neophyti dispensandi sunt a Summo Pontifice.
 70 Irregulares non sunt filii nati ex matrimonio con-
 tracto cum impedimento affinitatis cum mala fide patris
 & bona fide matris; nam isti sunt legitimi: S. Congr.
 Conc. in *Tornacen.* 24. Maji 1684. l. 31. *decr. fol.* 400.
 apud Monacell. cit. n. 37.
 71 Irregularitas ex homicidio voluntario non impedit
 reassumptionem habitus clericalis, & Episcopus procedit

prout de iure; sic respondit Sac. Congreg. Immunit.
 in *synopsi verb.* Habit. num. 1.
 Tametsi in cap. 19. de *sent. excommunicat.* in 6.
 dissertis verbis statutum sit, irregularitatem non incurri,
 nisi in casibus in iure expressis; nihilo tamen minus
 disputare de eo solent Theologi, praesertim scholastici;
 an possit iudex poena irregularitatis punire reum delicti,
 cui a iure non est adnexa irregularitas: Vide *affir-*
*man-*tes, tum negantes apud Hurtad. de *irregular. disp.* 1.
diffic. 6. num. 24. qui tamen in *negantium* iuit senti-
 tiam, & quidem recte.
 Ceterum, quod dicitur non incurri irregularitatem,
 nisi in casibus in iure expressis, id intelligi debet de
 casu, quo non constat, an delictum, vel defectus ad-
 nexam habeat irregularitatem. At si constat delictum,
 de quo agitur, irregularitatem habere adnexam, du-
 bium vero sit, num quis delictum illud paraverit, eo
 casu propter dubium incuse irregularitatis, tenetur, &
 pro irregulari gerere; Van-Esp. *jur. ecclies. univers.* p. 2.
 tit. 10. c. 1. n. 7. Rousseaud de la Combe in *sua juris-*
prud. *canonic. verb.* Irregularitatis *sect.* 1. n. 2.
 Ne autem in errorem incidamus, duo hic necessario
 sunt monenda. Primum est, quod solummodo in dubio
 homicidii incurritur irregularitas; idque quia cum nulla
 contrahitur irregularitas, (ut recte ait Giballini. de *ir-*
regularit. cap. 4. *concl.* 3. num. 21. in *fine*) nisi in
 casibus in iure expressis, & nullibi ius dicat in dubio
 facti incurri irregularitatem, proterquam in casu ho-
 micidii modo habentis explicato, certum esse debet nul-
 lam aliam irregularitatem, quam homicidii in dubio
 contrahi.
 Alterum est, quod in ipso casu homicidii, non aliter
 incurritur irregularitas, quam si ipsum homicidium
 certum sit, dubiumque solummodo sit de persona com-
 mittente, ut est casus text. in cap. 12. de *homicid.* &
 cap. 4. de *Cler. excommunic. administr.*
 Verum si de homicidio dubitetur, an commissum
 ipsum sit, minime incurritur irregularitas: Giballini. de
irregul. c. 4. concl. 4. n. 17. & *plur. seq.*
 Dividitur irregularitas, si speñetur effectus, in to-
 talem, qua quis privatur omnium ordinum usu, qualis
 est ea, quae ex homicidio nascitur; & partialem, qua
 usus solummodo admittit alicujus Ordinis, ut event
 in ea, quae proficiuntur ad cæcitatem, propter quam Sa-
 cerdos removetur a sacrificio, non iem a poenitentiae
 administratione.
 At si causas perpendas, dividitur irregularitas in
 eam, quae oritur ex delicto, & eam, quae oritur ex de-
 fectu. Notabile est discrimen unam inter, & alteram ir-
 regularitatem. Irregularitas enim, quae nascitur ex de-
 fectu incurritur, licet defectus ille sine ulla culpa pa-
 tientis eventit. At irregularitas, quae nascitur ex delicto,
 non aliter incurritur, quam si delictum illud im-
 putari queat ei, qui illud commisit. Confer. Hurtad.
 de *irregul. disp.* 1. *diffic.* 8. num. 27.
 Habet utraque irregularitas varias sub se species.
 Singulas pro dignitate explicare haud est mei instituti.
 De his secundum ecclesiae disciplinam, tam antiquam,
 quam novam optime, praë aliis disserunt Van-Espen-
 di *juris ecclies. univers.* p. 2. tit. 10. per tot. Rousseaud
 de la Combe in *sua jurisprud. Canonic. verb.* Irregul. *par-*
ter per tot.
 Hic vero haud est omittendum, *Auctorem nostrum*
 saepe in hoc articulo irregulares eos pronuntiare, quos
 sacri canones irregulares non declararunt, sed tantum-
 modo minime decet ad Ordines promoveri. Tales sunt
 plures ex iis, de quibus verba facit num. 12. & praesertim
 vers. Octavo, ut patet ex iis, quae habet Giballini.
 de *irregular. cap. 5. quest. 4. propositi.* 3. ibi:
 "Deinde aliquando contrahitur infamia sine ullo pec-
 cato proprio, aut alieno, ut propter villis alicujus artis
 exercitium, ut matrimonium cum meretric, aut sceni-
 ca, ex qua tamen infamia non contrahitur irregulari-
 tas, nisi peculiari iure sit expressa, si sit fortassis al-
 iqua prohibito ordinandi vires hujusmodi personas,
 quoadmodum eas artes exercent."

87 Patet hinc, quod personae illae viles, quas *Auctor*
 irregulares pronuntiat, ut ad Ordines promoveantur
 dispensatione haud indigent.

ARTICULUS II.

Irregularitas quoad ejus effectus.

SUMMARIUM.

- 1 Irregularitatis effectus sunt specialiter tres, & assignatur primus.
- 2 Qui stante irregularitate recipit sacramenta, quomodo peccat mortaliter, valide tamen recipit, & sic recipiens solum privatur usu.
- 3 Assignatur secundus effectus irregularitatis.
- 4 Irregulares possunt licite recipere omnia alia sacramenta excepto Ordine, & sic absolvi a peccatis in sacramenta Poenitentiae.
- 5 Irregulares possunt etiam licite exercere quoscumque actus sacros, qui non sunt Ordinum.
- 6 Assignatur tertius effectus irregularitatis.
- 7 Irregularitas, quomvis inhabilitat ad beneficia obtinenda, non inhabilitat tamen ad beneficia antecedenter canonice obtenta retinenda.

IRREGULARITATIS effectus sunt specialiter tres.

Primus est inhabilitas, seu impedimentum ad licite primam tonsuram, & ordines suscipiendos; cap. Curandum 6. dist. 34. & cap. ultimo de *tempor. ordinat.* Unde si stante irregularitate recipiantur sacramenta, peccatur quidem mortaliter, sed valide recipiuntur, & recipiens solum privatur usu, ut tenet Suarez dist. 40. *sect.* 1. num. 2. Sayr. de *cenuris* l. 6. cap. 1. num. 25. & est communis Theologorum, & Canonistarum opinio. Secundus effectus est inhabilitas, seu impedimentum ad exercendum quoscumque ordines, si sit totalis, vel aliquos, si sit partialis scilicet de *tempor. ordinat.* cap. Ad audientiam, de *homicidio*; & si durante irregularitate ordines administrantur, valide administrantur, sed graviter peccatur ab irregulari, ut tenet Innocentius in cap. Si celebrat, de *Clerico excommuni-*
ministrante num. 3. Cardinalis in *clement. unic. de homicidio*, & alii communiter. Possunt tamen irregulares recipere licite omnia alia sacramenta, excepto Ordine, & sic absolvi a peccatis in sacramento Poenitentiae, quia irregularitas non habet oppositionem cum absolute a peccatis, & cum aliis sacramentis ab ordine, cum solum privet suscipiendum ordinum, & exercitium ipsorum, non autem receptione Sacramentorum. Sic Innocentius in cap. Nisi jam pridem §. Personæ de *renuntiat.* num. 8. Cardinalis in *Clement.* Dudum §. Ac deinde *quest.* 8. de *sepult.* & communiter Summistæ in *verb.* Irregularitas, & Canonistæ in cap. ultimo, de *tempor. ordinat.* Possunt etiam irregulares licite exercere quoscumque actus sacros, qui non sunt ordinum, ut missa privata ad modum laici deservire, baptismum sine solemnitate, & privatim conferre, urgente necessitate, privatim officium divinum recitare, conciones habere, immo etiam in choro licite canere, & psallere ad modum laici, ut tenet Covarrubias in *Clement.* Dudum *part.* 1. §. 1. Suarez dist. 40. *sect.* 2. num. 11. & alii communiter. Tertius effectus est inhabilitas seu impedimentum ad beneficia recipienda; cap. Dandum 12. de *electione*, cap. final. de *Cleric. duell.* cum enim beneficium detur propter officium; cap. final. de *rescriptis.* in 6. & irregularis officii divini capax non sit, quatenus illud nequit exercere, sequitur evidenter, ipsum beneficium obtinere non posse, arg. cap. final. de *Clerico excomm. ministr.* Quomvis autem irregularitas inhabilitat ad beneficia obtinenda, non inhabilitat ad beneficia antecedenter canonice obtenta retinenda, nullibi enim reperitur in iure, quod pro irregularitatem ipso facto inducatur privato beneficiorum antea canonice obtentorum, immo potius deducitur, quod non sequatur, nisi per Judicis sententiam, ut colligitur ex cap. Ex litteris de *execr. Prælat.*

haud privat, inhabilem vero reddit irregularem ad alia obtinenda; difficile vero haud est rationem reddere, cur irregularitas beneficiis jam obtentis haud privat. Id ex eo provenit, quod iuxta novam ecclesiae disciplinam beneficia & ordines eorumque functiones sunt plane disparata, neque ordo supponit beneficium, ipsumque beneficium sine ordinum usu haberi, & retineri valet; Van-Esp. *jur. ecclies. univers. part.* 2. tit. 10. c. 1. Rousseaud de la Combe in *jurisprud. canon. verb.* Irregularitas *sect.* 1.

Dixi regulariter, nam irregularitas ex homicidio per assassinos perpetrato privat etiam beneficiis jam obtentis; cap. 1. de *homicid.* in 6.
 De collatione vero beneficii irregulari facta, utrum sit irrita ipso jure sit, an potius sit irritanda non conveniunt inter se Doctores. Confer Hurtad. de *irregularitate disp.* 1. *diffic.* 5. n. 20. & *seq.* At sacrum tribunal Rotæ collationem illam irritam esse ipso jure tenet, ita ut possit beneficium alteri conferri. Vide ejus decisiones in *Turritiana* canonica 10. Decemb. 1723. & 19. Julii 1724. coram bona memoria Patro inter *decris.* 104. ubi de irregularitate ex homicidio late dissertitur.

ARTICULUS III.

Irregularitas quoad ejus dissolutionem & dispensationem.

SUMMARIUM.

- 1 Irregularitas dissolvitur, vel tollitur quatuor modis, & assignatur primus modus, secundus, & tertius ad num. 4.
- 2 Papa potest dispensare in omnibus irregularitatibus, sive ex delicto, sive ex defectu provenientibus.
- 3 Archiepiscopi in actu visitationis, & in causis appellationis possunt dispensare in irregularitate occulta subditos suorum suffraganeorum.
- 4 Episcopi dispensare possunt cum suis subditis, & in sua diocesi in omnibus irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, excepto ea, quae oritur ex homicidio injusto, & ex animo patrato, & aliis deductis ad forum contentiosum.
- 5 Hinc possunt dispensare in irregularitate ex homicidio occulto patrato causa defensionis, non tervato moderatorum inculpatæ tutelæ.
- 6 Possunt etiam dispensare in irregularitate orta ex mutilatione occulta, licet voluntaria.
- 7 Probabilius non possunt dispensare in irregularitate contracta haeresi occulta.
- 8 Circa irregularitates provenientes ex defectu possunt Episcopi dispensare etiam quoad ascensum ad sacros ordines in sola irregularitate proveniente ex bigamia similitudinaria.
- 9 In irregularitate autem orta ex bigamia vera, & interpretativa non possunt.
- 10 Capitulum, sede vacante, probabilius eandem habet potestatem dispensandi, & absolvendi concessam Episcopis a Concilio Tridentino.
- 11 Prælati inferiores Episcopis jurisdictionem quasi episcopalem habentes, quomvis habeant proprium territorium, & subditos non gaudent prædicta facultate dispensandi, & absolvendi concessa Episcopis a Concilio Tridentino.
- 12 Immo ex Pignatello referens declarationem Gregorii XIII. nequidem possunt vi hujus facultatis Tridentini dispensare Cardinales in ecclesiis suis titulis.
- 13 Præciscendo autem ab illis facultatibus hic a Concilio concessis Episcopis, salva remanet plena jurisdictione Cardinalium in suis titulis.
- 14 Prælati regulares, licet a Tridentino non habeant facultatem dispensandi concessam Episcopis, eandem habent in suis subditis per concessionem variorum Pontificum.
- 15 Refertur amplissimum privilegium concessum Prælati regularibus.

XIII

- 19 Nec hoc privilegium videtur revocatum per Concil. Trident.
- 20 Iste tamen tam ample facultates non sunt de facili deducenda ad praxim. Immo per varios graves Doctores nequeunt Praelati regulares dispensare cum suis subditis furiosis, epilepticis, lunaticis, energumenicis, enormiter leprosis, & aliis qui enumerantur.
- 21 Datur formula, qua potest inservire pro dispensando in irregularitate.
- 22 Novae addit. ad num. 26.

IRREGULARITAS dissolvitur, & tollitur quatuor modis. Primo, per cessationem, vel ablationem causae, qui modo intervenit in irregularitate ex defectu, cessante enim defectu corporis, vel defectu aetatis, tollitur irregularitas; arg. cap. ult. de temporibus ordinat. capit. Neophytus dist. 61. & in obligato ad publica ratiocinia statim ac ab ipso sunt reddite rationes, cessat irregularitas, arg. cap. unico de obligatis ad ratiocinia. Secundo per baptismum, & per hunc tolluntur irregularitates ex delicto, ut homicidii, mutilationis, &c. arg. cap. Si quis viduum dist. 50. Non tamen tollitur per baptismum irregularitas orta ex bigamia, ut inter alios tenent Divus Ambrosius l. 3. epist. 25. D. Augustinus l. de bon. conjug. cap. 18. & expresse habetur in cap. Acutius dist. 36. Tertio per professionem religiosam: per hanc enim tollitur irregularitas orta ex defectu natalium quoad ordines suscipiendos, non tamen quoad dignitates, & praelaturas, ut expresse habetur cap. 1. de filiis Presbyterorum. Quarto per dispensationem, & per hanc Papa potest tollere irregularitates, sive ex delicto, sive ex defectu provenientes: Papa enim potest dispensare in omni jure ecclesiastico: Clement. Ne Romani, in principio de electione, cap. Sunt quidam 6. caus. 25. quart. 1. cap. Propositus 4. cap. de concers. Praebend. Archiepiscopi in actu visitationis, & in causis appellationis, virtute Concilii mox citandi, possunt dispensare in irregularitate subditos suorum suffraganeorum; tunc enim fiunt sui subditi ratione visitationis, & appellationis, ut cum plurimis tenet Barbosa de offic. & potest. Episcop. part. 2. alleg. 39. num. 10.

Episcopi dispensare possunt cum suis subditis, & in sua diocesi in omnibus irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, excepta ea, qua oritur ex homicidio voluntario injusto, & ex eo animo patrato, & aliis deductis ad forum contentiosum, ex Tridentino sess. 24. de reformat. cap. 6. ubi habet: "Licet Episcopi in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, qua oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, dispensare. Et in quibuscumque casibus occultis, etiam Sedis Apostolicae reservatis delinquentes quoscumque sibi subditos in diocesi sua per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputatum in foro conscientiae gratis absolvere, imposita poenitentia salutariter." Hinc possunt dispensare in irregularitate ex homicidio occulto patrato causa defensionis, non servato moderamine inculpatae tutelae, quia hujusmodi homicidium voluntarium causa defensionis, non comprehenditur sub homicidio voluntario; immo licet non sit mere necessarium, necessarii tamen vim habet; quatenus sit causa vitandae mortis, ut cum multis tenet Barbosa de offic. & potest. Episcop. part. 2. alleg. 39. num. 53. & 54. Possunt etiam dispensare in irregularitate orta ex mutilatione occulta, licet voluntaria, cum haec in jure non sit excepta, & in iis, quae concernunt rigorem, non sit faciendi extensio de casu ad casum; arg. cap. Odia restringi 1. de regul. jur. in 6.

Probabilius tamen non possunt dispensare in irregularitate contracta ex haeresi occulta, ut colligitur ex c. Cum illorum 32. de sentent. excommunicatio. ubi habetur, quod Episcopi non habent facultatem dispensandi in illis casibus, in quibus non habent facultatem absolvendi; sed hodie est abrogata Episcopis facultas absolvendi a crimine occulto haeresis, cum derogatione etiam Concilii Trident. ut sapius declaravit Sacra Congreg.

III X

cum bulla dicat expresse, & aperte, ac cufusis Concilii decreto, ergo etiam intelligitur ipsis abrogata facultas dispensandi in irregularitate ab illo proveniente; vide verb. Absolvere art. 9. num. 2. 3. & 4.

Circa irregularitates autem provenientes ex defectu Episcopi possunt dispensare etiam quoad ascensum ad sacros ordines in sola irregularitate proveniente ex bigamia similitudinaria, ut tenet communis ex c. Sane, de Cler. conjugatis, & c. 1. Qui Clerici vel voverent. In irregularitate autem orta ex bigamia vera & interpretativa non possunt, ut tenent Hostiensis, Praepositus, Panormitanus, & alii passim, & colligitur ex c. Super eo, & cap. Nuper, de bigamis, & ex declaratione Sacrae Cong. apud Fagnan. lib. 1. decret. c. Quoniam 13. de const. n. 32.

Capitulum, sede vacante, probabilis eandem habet potestatem dispensandi, ac absolvendi concessam Episcopis a Tridentino sess. 24. de reformat. cap. 6. Nam licet illa facultas videatur concessa Episcopis jure specialiter, tamen competit eis jure communi, & jurisdictione ordinaria eis tributa, & sic tenent Barbosa de offic. & potest. Episcop. p. 2. alleg. 39. n. 16. Pirhing. Anaect. Piale. Sanchez, Ventrig. & plurimi apud Barbosam loc. citat.

Praelati inferiores Episcopi jurisdictionem quasi episcopalem habentes, quamvis habeant eandem territorium, & subditos non gaudent praedicta facultate dispensandi, & absolvendi concessa Episcopis a Concilio Tridentino sess. 24. de reformat. cap. 6. quia Concilium in hac parte derogat juri communi, adeoque potius stricte interpretandum, ut nomine Episcopi velit intelligendos esse secundum propriam significationem hujus nominis, illos solum, qui vere & proprie sunt Episcopi, & de factis sic decrevit Sacra Cong. Conc. a qua cum in specie quaesitum esset: An facultate concessa Episcopis a decreto Concilii sess. 24. cap. 6. etiam inferioribus jurisdictionem quasi episcopalem habentibus in locis sua jurisdictionis uti liceat? die 9. Decemb. 1582. Sacra Congregatio censuit non licere, & cum Abbas Aquisgranensis jurisdictionem quasi episcopalem habens in subditos declarari petisset: An facultas tributa Episcopis a Concilio Trident. cap. 6. sess. 24. ipsum comprehenderet: Sacra Congregatio censuit non comprehendere, ut tenent, & referunt Fagnanus in cap. Cum illorum de sent. excommunic. sub num. 33. Suarez disp. 41. sect. 2. num. 7. & cum plurimis Barbosa de offic. & potest. Episcop. part. 2. alleg. 29. n. 17. Et Pignatell. tom. 6. consulti. 99. num. 32. qui n. 33. subdit, ne quidem posse vi hujus facultatis Tridentini ex declaratione Gregorii XIII. dispensare Cardinales in ecclesiis sui tituli, quia licet habeant ibi quasi episcopalem jurisdictionem, ibi tamen non sunt vere ac proprie Episcopi, quoad facultates concessas Episcopis a Concilio, ut, approbante Pontifice, interpretata est Sacra Congregatio. Praevidendo autem ab illis facultatibus hic a Concilio concessis Episcopis, salva remanet plena jurisdictio Cardinalium in suis titulis, prout Doctores illis attribunt in cap. His quae, de major. & obed. ibique Fagnan. num. 16.

Praelati Regulares, licet a Tridentino non habeant facultatem dispensandi concessam Episcopis, eandem tamen habent in suis subditos per concessionem variorum Pontificum, & praecipue S. Pii V. qui constit. incip. Romani Pontificis: indulget Praelatis Ordinis Praedicatorum (cum quibus communicant alii Regulares) ut sequitur: "Et insuper, quia Cœmunitatem Generale Trident. concessit Episcopis, ut absolvere possint in foro animae seu conscientiae ab omnibus peccatis, & dispensare in irregularitatibus, prout sess. 24. cap. 6. habetur: Ne prior Conventualis, & superiores Praelati dicti totius Ordinis, tam in dicta provincia, quam extra eam ubilibet deterioris conditionis, quam Clerici, aut seculares existant, eidem Priori conventuali, & superioribus Praelatis, ut ipsi per se ipsos idem omnino possint in fratres & moniales dicti Ordinis sibi subditos quod possunt Episcopi in Clericos & laicos sibi subditos, tam quoad absolvendi, & dispensandi hujusmodi, quam alias quascumque facultates, eidem auctoritate, & tenore praesentium perpetuo concedimus,

- 18 Amplissimum privilegium dispensandi in omnibus irregularitatibus ex delicto, & etiam ex defectu, & ex quavis causa, praeterquam homicidii voluntarii, bigamiae, & mutilationis membrorum concessit Praelatis Ordinis Minorum Sixtus IV. in bulla Maris magni incip. Regimini: ut etiam in bullis Maris magniorum Mendicantium reperitur Jesus dispensandi, tam per se, quam per alios a Paulo III. 18. Octobr. 1549. const. incip. Licet debitum: & omnibus omissis, brevitate gratia, unum pro omnibus placet referre amplissimum concessum a Pio V. Cassinensis ibidem Jul. 1571. constitut. 129. incip. Dum ad Congregationem Cassinensem: in qua concedit Abbatibus, & Praelatis ejusdem Congregationis, cum qua communicant alii Regulares, ut suos subditos, etiam novitios in religione perseverantes ab omnibus casibus, & censuris absolvere possint, & cum eisdem dispensare in omnibus irregularitatibus quomodocumque contractis, & pro foro conscientiae etiam in irregularitate contracta ex homicidio, dummodo non sit commissum in religionem, & eos habitare, ut possint ad quascumque Praelaturas suae Congregationis eligi, & assumi, & eas libere, & licite retinere, & quaecumque Ordinis officia exercere, etiamsi irregularitatem contraxerint ante eorum promotionem. Nec hoc privilegium videtur revocatum per Conc. Trid. cum fuerit concessum post idem Concilium cum clausula derogatoria quoruncumque Conciliorum. Vide verb. Absolutio, art. 1. a num. 29. ad 40. & verb. Praelatus Regularis a num. 14. ad 25.
- 20 Verum tamen est, quod istae tam amplae facultates non sunt de facili deducenda ad praxim. Immo per Lezanam in Summ. tom. 1. cap. 18. num. 42. & tom. 5. comment. in Mare magnum Minor. num. 141. Mirandam, Abens. Matthaeum, Fel. Potest. & alios graves Doctores, nequeunt Praelati Regulares dispensare cum suis subditis amentibus, furiosis, epilepticis, lunaticis, energumenicis, enormiter leprosis, cum abstemis, deformiter gibbosis, noxabiliter claudis, & gallico morbo affectis, cum habentibus manus tremulas, ut sit effusio nis periculum, & similibus, quia a generalibus illis facultatibus dispensandi intelliguntur excludi omnes, & singulae irregularitates, quae procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animi vitio, & defectu ex quo possit generari scandalum in fidelibus videntibus celebrare eum, qui praefatis esset affectus; cum enim sint casus specialissimi, credendum est, Pontificem non voluisse illos comprehendere in generalibus concessionibus juxta regulam 18. juris in 6. In generali concessione non veniunt ea, quae quis non esset verosimiliter in specie concessurus. Tanto magis, quod in similibus irregularitatibus, quotidie videmus ab omnibus fieri recursum ad sedem apostolicam, a qua etiam non tam de facili omnibus tales dispensationes conceduntur.
- 21 Forma verborum, sub qua irregularitas dispensari & tolli debet, nulla reperitur distincte praescripta; poterit tamen inservire haec sequens, vel alia consimilis: Dis-

pense tecum super irregularitate, quam contraxisti ob hanc causam, & te habitum declaro ad suscipiendum, vel exequendum Ordinem, & restituo te ad legitimum alium. In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti. Si vero dubitetur an quis irregularitatem incurrit, nec ne? Dicitur sub conditione: Dispensio tecum in irregularitate, si forte incurrisi ob hanc causam, & Te habitum declaro &c. ut supra. Sic enim docent communiter Doctores.

Major Penitentarius in casibus occultis & pro foro conscientiae tantum dispensat in irregularitate ex quocumque delicto, vel defectu proveniente, tam cum laicis, quam cum ecclesiasticis, vel secularibus, vel regularibus, ad hoc, ut possint initiari Ordinibus, vel in susceptis ministrare, ad superiores gradus ascendere, ac dignitates etiam cathedrales, & quaecumque beneficia ecclesiastica quomodocumque ante dispensationem aliquam canonice obtenta retinere; nec non ut hujusmodi beneficia, & dignitates (exceptis quando agitur de homicidio voluntario, vel alio gravissimo excessu in ecclesiis cathedralibus & metropolitans) etiam per delictum assequi valeant. Bened. XIV. consil. 95. tom. 1. incip. Pastor bonus §. 75.

Ubi additur ab irregularitatibus quoad regulares ita dispensari posse, ut ad quaecumque officia & beneficia regularia ascendere valeant, excepto tamen Ordinis Generalatu in irregularitate ex defectu natalium. Ibidem §. 31. Ea vero dispensatio conceditur tantum in foro conscientiae, in casibus occultis, in publicis vero in utroque foro, auditis tamen superioribus ibid. §. 32.

In dispensationibus, quae dantur pro irregularitate filiorum illegitimae natorum apponi solet clausula: dummodo paterna incontinentia imitator non sit: ex quo fit, ut Episcopus debeat inquirere in illum, & quaerere numquid per decennium moribus integrum se praebuerit; & si toto decennio nihil indignum admisisse contempserit, potest cum illo executioni mandare dispensationem, etiamsi ante decennium incontinentiae nomine suspectus fuisset, ut ex decretis Sacrae Congreg. de Synodo Diaeces. l. 13. c. 24. §. 22. nov. edit.

Fallitur Auctor dum num. 17. sentit privilegium concessum aliquibus religionibus dispensandi super quibusdam irregularitatibus venire sub generali privilegiorum communicatione. Accuratissimus P. Giraldo Scholasticum Pisarum in addit. ad Maschat. tom. 2. l. 5. tit. 13. num. 50. refert decretum Sacrae Congregationis Concilii Interpretis, quo dictum fuit, privilegium hoc minime communicari.

Idque attento mox dicto decreto procedit etiamsi agatur de communicatione privilegiorum cum clausula: Pariformiter & aequo principaliter, perinde ac si in specie eis concessa fuissent.

(Quas ob causas irregularitas contrahatur, ex leg. 13. 14. 15. 16. & 17. tit. 6. p. 1. patet. In eis quotuplet sit homicidium demonstratur: ab ibi insertis, mihi videtur, ni fallor, Auctoris doctrina non discrepare vid. verb. Homicidium. Ceteri defectus, qui supra rememiscimus, extra ea aliis locis notata, ex leg. 21. 22. 23. 28. 29. 40. 41. & 60. tit. 6. p. 1. (vid. etiam verb. Apostasia, verb. Arma pag. 229. in add. novis. hisp. verb. Baptismus, verb. Beneficium art. 5. ex num. 65. verb. Bigamia verb. Clericus verb. Eunuchus, & lit. F pag. 70. col. 2. in novis.) dignosci valent. (Ad hoc verb. addit. hisp. ne in oblivionem tradantur.)

KA-

Circa dispensandi, in irregularitatibus ex defectu provenientibus, facultatem Episcopis concessam, hac regione nil speciale notatur, eo quod quilibet ad beneficia suscipiendos, canonice impeditus horum dispensatione, ad Summum Pontificem, ut antea, medio tamen personae deputatae, vulgo Agente generalis (1) recursum inire debet, si Ordinariorum facultates non suppetunt. (2) Ubi aliqua specialitas ins-

quanto sea posible se mantenga ilesta la autoridad de los Obispos, se conviene en que todos los que se presentaren y nombraren por S. M. Católica, y sus